U. B. BERGEN
1611.50
Ms. 1568 1c

- Norges Demring. -

Nr. 9. For frihet og sannhet. 15/8-42.

Men ennå våker noen.
Det er ganske unge menn,
som bøyet over bøker
leter drømmen frem igjen,
slik den engang strålte
om en vismanns gyllne penn.

Denne drøm som natten avler
og som dagen slår ihjel,
om Atlantia, Utopia -
om en bedre lodd og del
enn et liv hvor andre
eier selv ens hjerte og ens sjel.

Rudolf Nilsen.

Storbritannia og Sovjet har den 26/5-42 undertegnet en traktat som binder de to land til å fortsette krigen mot Hitler-Tyskland inntil den endelige seir er vunnet. Traktaten plikter også begge land til nært samarbeid og gjensidig hjelp for å bevare freden og hindre nye tyske overgrep etter denne krig. Nyheten om denne traktaten ble offentliggjort samtidig kl. 18 torsdag aften i London og Moskva. Avtalen er undertegnet av Eden og Molotow. Et kommuniké fra Washington uttrykker at full støtte fra Amerika vil bli gitt. Det hersker også full forståelse om at det åpnes en ny front i Europa i 1942. I denne del av konferansen deltok Churchill, forsvarssjefen, Eden og alle stabssjefene. Maisky deltok også i forhandlingene. Avtalen vil si et nytt mektig våpen mot Hitler. Nødvendigheten av å åpne en ny front i Europa i 1942 er helt klar, og i disse drøftelser tok alle del. Det ble også vedtatt økede forsyninger til Sovjet av tanks, fly, o.s.v.. Avtalen har følgende punkter: 1) Storbritannia og Russland hjelper hverandre gjensidig på alle måter. 2) Hvert land garanterer hinanden ikke å slutte noen separatfred. 3) Landene skal stå sammen og sikre freden, men inntil så skjer skal hvert land gjøre det umulig for Tyskland å kunne ta til med nye overfall. 4) Dersom en av de kontraherende parter blir angrepet etter krigen av Tyskland eller noen av dets forbundsfeller, skal den annen part straks hjelpe. Denne del av avtalen skal gjelle i 20 år. 5) Hver av partene skal ha sin sikkerhet for øye, og begge skal arbeide sammen for Europas fred og lykke. Det vil bli tatt omsyn til alle og hverken England eller Russland skal utvide sine territorier eller gripe inn i andre lands indre forhold. 6) All økonomisk hjelp til hinannen skal ytes etter krigen. 7) Hverken England eller Russland kan ta del i noen koalisasjon med andre makter. 8) Avtalen skal ratifiseres hurtigst mulig. -

Utenriksminister Lie i den norske Regjering har uttrykt sin glede over traktaten. "England har i juni dette år åpnet den største luftoffensiv som historien har sett, og de russiske armeene kjemper energisk mot tyskerne, og avtalen sikrer Norges frihet etter krigen," sluttet han. - Etter disse forhandlinger skulle altså den nye front i Europa 1942 være et faktum.-

Den britisk-russiske pakt kommenteres nå overalt i den frie verden. Tausheten i Tyskland og andre akseland taler for seg selv, og de er klar over det brusende slag som her er overgått dem. Den offensiv som nå skal startes vil bli av avgjørende betydning og denne innledningen til aksens tilintetgjørelse. Alle likesinnede stater vil samstundes gå til aksjon. Det viktigste i avtalen er de to lands høytidelige erklæring om ikke å ville utvide sine grenser eller territoriale krav til noen, likeens at det ingen innblanding vil bli i noe lands indre forhold. Hvert land skal bestemme sin statsform. Amerika har undertegnet en ny låne- og leielov med Sovjet, som også skal være etter krigen. Pravda skriver at avtalen betyr grunnlaget for en varig fred.

Luftaktiviteten. Flyplasser i Frankrike og Belgia ble kraftig bombet natt til mandag, videre mål i Holland, der en kunne se flammene på 70 km. avstand. Alle fly vendte tilbake. Mandag ettermiddag drog store formasjoner bombefly over Kanalen til Frankrike. Kraftige styrker av britiske bombefly angrep natt til tirsdag industriområdene i Rhur, der det ble gjort stor skade. Dokkene i Dieppe, flyplasser i okkuperte land ble samstundes bombet. 18 britiske bombefly gikk tapt etter disse omfattende operasjonerene. Britiske junker og bombefly var natt til torsdag over Frankrike og Holland. Der flyplasser og jernbaner ble bombet. Ikke noe fly gikk tapt. Natt til fredag gikk engelske bombefly til åtak på skip utafor den Hollandske kyst. 2 skip fikk fulltreffere, og 1 sprang i luften.

Den britiske produksjonsminister som nå er i Amerika her på spørsmål om England vil fortsette sine nattåtak mot Tyskland svart at det er ikke spørsmål om de skal fortsette, men hvor mye større åtakene skal bli. Lord Halifax uttalte søndag i Washington at det Amerikanske flyvåpen om kort tid kommer til å slå til over Tyskland sammen med det britiske.

Engelske sjøstridskrefter har uten egne tap senket 1 tysk torpedobåt på 600 tonn, og torpedert en annen utafor den Hollandske kyst.

Russland. Nordfronten. Det blir meldt at Arkhangelsk nå er åpen, og dermed behøver ikke de allierte å bruke Murmansk i den utstrekning som før. På denne måte blir Murmanskbana betydelig avlastet. Ved anløp av Arkhangelsk kommer forsyningene fortere fram, og skipene går gjennom Beringshavet, og behøver således ikke å ta veien om den norske kyst. Tyskerne har satt igang en ny offensiv mot Leningrad, mellom Leningrad og Waldaihøydene, ble det meldt tirsdag. Russerne gikk med engang til motåtak, og tyskerne hadde svære tap. Samstundes ble det meldt om at russiske tropper går til åtak ved Wolkow n.f. Ilmensjøen. Onsdag meldes at ved Leningrad er det voldsomme kamper, og russiske tanks har brutt igjennom de tyske linjene. 1.000 tyskere er falt ved Kalinin meldtes mandag. Ved Kalinin har russisk kaveleri drept 620 tyskere. Fredag ble meldt at på Kalininfronten er tyskerne kastet ut av en by.

Midtfronten. Mandag ble det meldt at tyskerne har hatt store tap ved Orel. Tyskerne er nå tatt til med en ny offensiv i Charkowavsnittet. D.v.s. mot de stillingene som Timosjenko tok under sin fremrykning, da han ødela tyskernes første offensiv her. Lørdag ble meldt at 60 tyske tanks er ødelagt i et avsnitt.

Sørfronten. Mandag ble meldt at tyskerne har gjort kraftige åtak på Sepastopol i 4 dager, alle anfall er stoppet med store tyske tap. Tirsdag ble meldt at russerne har gjort motåtak ved Sepastopol og forbedret sine stillinger. Russerne har fått forsterkninger av fly. Tyskerne lider svære tap. Sepastopol slo tirsdag tilbake tallrike tyske åtak med infanteri og tanks. Tyskerne hadde 2.500 falne. Tyskerne angriper med svære styrker og stillingen er alvorlig. Moskva holder dog fram at russerne vil ride stormen av. Torsdag ble det meldt at alle åtak mot Sepastopol blir slått tilbake med svære tap for tyskerne. Fredag ble meldt at tyskerne har mistet 15.000 mann på 3 dager her, trass i dette kaster de inn en omsynsløs mengde tropper og materiell. "Isvestia" skriver at enkelte av forsvarsverkene i Sepastopol er utsatt på flere punkter, og at stillingen i det hele tatt er spent. Lørdag meldtes at tyskerne ved Sepastopol lider svære tap. Stillingen er her uforrandret. Tyskerne bruker mer og mer rumenere som kanonføde. Russiske stupbombere peprer de angripende tyskere som forsøker sog på å sikre denne basis for eventuelle senere åtak mot Kaukasus. Det blir regnet med at det står 130.000 tyskere derfra byen. Denne byen er meget farlig for tyskerne å ha i ryggen, og Hitler forsøker nå å sette alt inn på å komme sog igjennom.

På andre steder av den russiske front der det nå i frontmeldingene blir meldt om stillhet, drepes 4-5000 tyskere pr. dag. Den tyske arme forblør seg. Tyrkiske blad skriver at tyskerne ikkxxxx Russland på 1 måned ikke er kommet et skritt videre. Ankaraaviser skriver åpent at tidligere tyskvennlige tyrkere nå har mistet håpet på tysk seir. Molotow har sendt en ny note om tyskernes grusomheter til de allierte regjeringer. Dette er den tredje noten. Den er ledsaget av dokumenter og fotografier som taler for seg selv. Bare i Gharkow ble 22.000 mennesker drept etter erobringen av byen. 14.000 mennesker er myrdet andre steder. Hitler og hans klikk skal ikke unslippe straffen, slutter noten.

Libya. 2 anfall av aksetropper i Libya er slått tilbake med store tap. Kanter er som før meldt besatt av imperiale styrker, som er rykket vest for dette. I de åpningene som er i minefeltene kaster Rommel inn alt, og får forsterkninger fram. Det har ikke lykkes ham å utvide åpningene, som stadig blir bombet av artelleri og fra lufta. Aksens tap av stridsvogner er større enn de britiske, og britiske panservogner som ble skadet i begynnelsen av kampene, er nå reparert og satt inn i kampen igjen. Etter at det store slag i Libya har vært i 3 uker ble det meldt torsdag fra Kairo om ny britisk fremgang, idet en britisk kolonne er trengt vestafor den såkalte heksegryte. Her er tatt mange fanger. Det britiske trykk på Rommel foregår fra 3 sider og han er kommet i en heksegryte som koker av bramn, kanonterden, tanks og panservogner. Rommel har bare en ting å gjøre, og det er å ta seg helt ut med alt sitt materiell eller forsøke på å bryte seg gjennom de xxxxxxx engelske linjer. 1 britisk kolonne er kommet bak på aksetroppene og herjer stykt blant deres forsyninger. De tyske tropper i ørkenen er presset i alle retninger og det britiske flyvåpen retter dødbringende åtak mot deres forsyninger. 47 aksefly er skutt ned på 2 dager, og tusenvis av vogner ble skutt i bramn onsdag. 25 punds granater hagler inn i aksens panservogner. Fredag ble det meldt at troppene har trukket seg vekk fra Bir Hacheim. Den frie franske brigade har her utført et enestående arbeid. Man rekner med at den antakelig ødela 70 tanks for aksemaktene. Den frigjorde også 1.000 britiske krigsfangen r. Franskmennene er nå i en leir bak de engelske linjene og venter å bli satt inn igjen.

Malta ble kraftig bombet søndag. 1 fly ble skutt ned. Etter åtøket lørdag på Malta er således 9 aksefly skutt ned.

Det fjerne Østen. Amerikanske styrker hamrer løs på japanerne som har satt seg fast på Aleutene. xxx Japanerne er drevet tilbake fra de befolkede distriktene. Mandag ble det bekreftet at den xxxxxk japanske flåte ved Midway er på flukt. U.S.A. har tapt en jager og fått treffer på et hangarskip. Det skal også være et sjøslag igang i Nordre Stillehav. Seiren i Midway er ennå større enn i Koralhavet. Midway ligger 2.150 km. fra Pearl Harbour, og er Amerikas yterste forpost og flybasis. Tirsdag ble det meldt at amerikanske flåtestyrker forfølger de flyktende japanere etter slaget ved Midway. Under sjöslaget ved Midway mistet japanerne som nevnt 3 hangaskip som gikk til bunns. Det ene var deres största og nyeste på 27.000 tonn. Japanerne gjorde fortvilede forsök på å redde skipet, men det lykkes dem ikke. Hangarskipets tallrike fly flöy rundt og rundt helt hjelpelöse, uten chanse til å få lande til natten, og mörket oppslukte det hele. Onsdag ble meldt at det japanske tap i sjöslaget ved Midway er alvorligere enn först antatt, menn fullstendige opplysninger mangler. Man regner med at minst 16 japanske krigsskip er senket og skadet. Japanske aviser har forberedt det japanske folk på at Japan også må ta imot tap, det kan ikke bare notere seire. Det er nå kommet nærmere enkeltheter om tapene ved Korallhavet og ved Midwayöya. De opplyser at 52 japanske skip gikk tapt eller ble satt ut av spillet. Amerikanerne unnlot å melde om

tapene sine i Korallhavet for å holde japanerne uvitende om hvor mange skip de hadde igjen. Japanerne gikk også i fellen ved Midway öya. En mener nå at amerikanerne er så overlegne i Stillehavet at en del skip kan bli trukket til andre hav. "Den röde flåte" skriver at slaget i Korallhavet og ved Midwayöya betyr et vendepunkt i Stillehavskrigen. Fra Kina ble det meldt mandag at japanerne har tatt en flyplass i Kina, og at japanerne har angrepet flere steder i Ynanprovinsen. Kineserne har drevet japanerne ut av byen Yseng som ble tatt av japanerne mandag. Flyplassen og jernbaneknutepunktet ble også erobret.tilbake. Britiske og amerikanske fly er kommet til Kina. Allierte bombefly har bombet Ley kraftig. 10 japanske jagere ble skutt ned. 2 allierte fly gikk tapt. Japanske ubåter har gjort et åtak på Australiakysten. Det ble anrettet litt skade på land, ble det meldt mandag.

Smånytt: Den britiske kringkaster har sendt ut en advarsel til befolkningen i kystdistriktene fra Belgia til Pyrinæerne om å flytte vekk, da disse områder kommer å bli forandret til krigsskueplass. Det kan ikke bli sagt om tida, men disse områder har stor betydning for fremtidige operasjoner, og stillingen for sivilbefolkningen kan bli farlig. Lördag ble meldt at tyskerne gjör store forberedelser i Belgia.

England og Amerika har gjort en viktig avtale om produksjonsspörsmål, idet begge lands produksjoner skal slåes sammen som om det var et land. Det samme gjelder matvarer. Dette ble kunngjort i London mandag av Churchill og i Washington av Roosevelt.

Hitler trenger 3.mill soldater til og 2.mill arbeidere. Dette hans store problem skal dröftes i Wien i de nærmeste dager. Utenlandske arbeidere blir satt på de steder hvor de britiske fly hamrer hårdest.

Heydrich båre ble bragt til Berlin, og han ble begravet tirsdag. 14 tsjekkere ble skutt mandag. Det foreligger nå bekreftelse på at en tsjekkisk landsby er jevnet med jorden som represalie mot mordet på Heydrich. Landsbyen hetter Libiske. Alle menn ble skutt, kvinner fört til konsentrasjonsleirer og barna til oppdragelsesanstalter. Prahakringkastingen oppga dette torsdag.

Italia: Tirsdag var det 2 årsdagen sida Italia kom med i krigen. Dets innsats har ikke vært særlig strålende, og störsteparten av det italienske keiserriket er opprevet. Etiopia som först ble trampet ned er fri igjen. Den italienske flåte ligger for det meste på havets bunn, og i Romerstaden spaserer tyske gestapofolk. Det ikke underlig at man i Italia holder fram "at dersom Storbritannia vinner, så taper vi, men dersom Tyskland vinner så er vi fortapt."

Det er ubekreftede meldinger om at amerikanske bombefly har vært i kamp i Svartehavet. En mener at de skulle til Rumenia for å bombe. Amerikanske flygere som nödlandet i Tyrkia sa at de hadde nådd målene sine i Svartehavet. Det er ikke kommet noen uttalelse fra amerikansk hold.

Archibald Linllaie sa i en tale: "Hva deres nasjonalitet enn er, er dere kommet sammen med et mål for öye: å knuse Tyskland. Vi er i motsetning til tyskerne ikke redde for å möte nye ideer. Nasistenes grusomhet kan ikke true ungdommens karmot." Han fortalte om Oslobarna som da de var tvunget til å se en Hitler-Jugendfilm, ropte "leve kong Haakon'" Han sa videre: "Dere har et våpen i krig og et redskap i fred: retten til å tenke fritt."

Irans regjering har anerkjent de Gaulee.

Flere amerikanske styrker er kommet til England. De landet i en havn i Nord-Irland. Kanadiske tropper er likeens kommet.

Nyhetene søndag aften.

Kampene ved Karkow og Sebatopol er blitt heftigere. Sebatopols forsvarere drev tilbake en rekke kraftige tyske åtak i hele går. Sør for Kharkow øker kampene i voldsomhet etter hvert som flere og flere tyske tropper blir satt inn. Bølge etter bølge av infanteri kommer mot de russiske stillingene. Bare i et avsnitt ble det på 2 dager drept 5.500 tyskere. Tapene er særlig gått ut over 24.,50.,72. og 17e infanteridivisjon. I kile som tyskerne hadde fått drengt inn i de russiske stillingene, ble drevet ut igjen. Moskva-kringkasteren forteller at i et slag ble 113 av 150 tyske tanks ødelagt. Det er nå bare 15 uker igjen til vinteren setter inn i Russland. Russerne har som oppgave å tilføre tyskerne størst mulige tap. Tyskerne prøver å unngå en offensiv på midtfronten, der de fleste russiske reservene er samlet.

I Libya foregår hovedkampene i området sør for Akroma, der britiske panserstyrker hadde kraftige trefninger med fienden igår ettermiddag. Akroma ligger s.v. for Tobruk. Britiske mobile styrker i Libya har ødelagt mange kjøretøyer for fienden og tatt en del fanger. Ved Gasala gikk britene til åtak og inntok de fiendtlige stillingene, som var besatt med italienere. "Sunday Times" skriver at engelskmennenes hensikt er å få hele fiendens panserstyrke til å angripe, for så å ødelegge den.

De ubekreftede meldingene om at amerikanske fly har angrepet i Svartehavet, har vekt stor interesse i Amerika. Meldinga er ikke kommentert i Amerika. Beleiringstilstanden i Tyrkia, som ble erklært i november i fjor, er besluttet forlenget.

Britiske fly var i natt over Nord-Frankrike. Det var et ledd i den samlede krigsplanen over åtak mot fiendens jernbanenett.

Tyskernes forsvartiltak i vest fortsetter, særlig i Belgia. Her blir kanoner kjørt opp for å støtte kystbefestningen. Tyskerne har satt ut rykter om engelsk troppelandsetning i Murmansk. På engelsk hold vil en ikke uttale seg.

Fra Montreal blir det meldt at en norsk lastebåt har senket 1 tysk ubåt. Ubåtmannskapet er nå fanger i Canada.

I dag er det de 28 forenede nasjoners flaggdag. Den blir feiret over hele den frie verda. Det britiske flagget, flaggene til dominions, det amerikanske og kinesiske flagget og flaggene til alle de landene som i dag undertrykkes av tyskerne, var heist i hver by og landsby i England. Tusener var til stede ved gudstjenesten i dag, der det ble lest opp et budskap fra Churchill. Han sa bl.a. "La oss minnes alle de dem som i de undertrykte land arbeider for frihetens sak. De skal få sin fulle belønning." I New York har det vært parade. President Roosevelt sa i en tale til dem som nå reiser til Europa: "Dere har hver eneste en av dere en personlig oppgave. Dere kjemper for friheten." De eneste som ikke bar flagg under paraden i New York var tsjekkerne. De bar et sort bind om armen til minne om den landsbyen som tyskerne har utslettet. President Benes har sagt: "De som er ansvarlige for grusomhetene i Tsjekkoslovakia vil bli straffet i samsvar med tsjekkisk militærlov. 300 tsjekkere er skutt siden mordet på Heydrich. I et ultimatum krevde tyskerne om at overfallsmennene blir utlevert. De forenede nasjoners flaggdag ble i Sovjet hilst med begeistring, likeens i Kina, der den kinesiske president sa: "Hvilke ofre som enn blir krevd, vil vi aldri vike. Vår seier skal ikke bare bli delvis."

Øksnevad talte i tilleggsprogrammet om det norske flagget. "Men tro om noe folk er så glad i flagget sitt som vi er," sa han. "Ikke i noe land er det forholdsvis så mange flagg som hos oss. Det svarte og gule hakekorset som trengte inn i Norge 9.april, har skjemmet Norges flagg, men i alle frie havner og på alle frie hav veier flagget fritt."

Lærerstriden. Fredag för pinse om ettermiddagen stanset en rekke biler utenfor Stabekk h.a.skole. Ut av bilene steg m.pr. Quisling, Schancke, Jonas Lie, stabsjef Trondsen. Elevene på ettermiddagspartiet ble permitter og lærerne, ialt 11, sammenkalt på lærerværelset hvor Quisling holdt en tale. Han gråt og båd og truet. Alt ondt kom fra lærerne. De var skyld i at Norge ikke hadde fått slutte fred med Tyskland, de var skyld i henrettelsen av de 15 jærbuene. Hver mann ble spurt om han hadde lest opp noen erklæring om sitt forhold til lærersambandet etterat skolen var begynt igjen, om han ansa seg som medlem av sambandet. 9 av de 11 ble arrestert på stedet av statspoliti som herrene hadde med seg. Resten av lektorene på Stabekk ble innkalt til möte på Bærum rådhus onsdag etter pinse. Alle mötte. Der opptrådte Schancke alene og talte. Resultatet: resten av lektorene unntatt 3 ble arrestert. De ikke arresterte lærerne er ikke medlemmer av lærersambandet - med en unntagelse - og har ikke inntatt noen annen stilling enn sine kollegaer.

Det engelske lærerforbunds organ, The School-master, skriver: "Vi hilser våre trofaste kolleger i Norge som har kastet ære over sitt yrke. De har vist at vold og brutalitet ikke kan bryte med intellektet. Enhver lærer i alle land må ta det som en moralsk forpliktelse for deres skyld å påskynde seiren."

Den amerikanske lærerorganisasjon Teachers Union of the City of New York utdeler hvert år en pris til lærerne som fortjener en særlig påskjönnelse. Prisen for 1942 er tildelt de norske lærere for deres innsats mot nasistene.

Ungdomstjenesten: N.S. har forsökt seg nok en gang med ungdomstjenesten her i byen. Som bekjent ble det for et par måneder siden innkalt 186 til innrullering. Av dem mötte seks. De fikk innkalelse til å möte på utmarsj med hirden, men for at ikke fiaskoen skulle bli åpenbar, ble marsjen avlyst. Statspolitiet truet med ganske store straffer hvis noen nektet å gå inn i ungdomstjenesten og opptrådte delvis brutalt. Resultatet ble imidlertid at det hele ble henlagt inntil videre. For en tid tilbake kom det en ny innkallelse til innrullering. Denne gang gjalt det ikke bare dem som var innkalt sist, men også en del nye. Statspolitiet og hirden gikk rundt i hjemmene for å tvinge folk til å melde seg til ungdomstjenesten, og desverre var det en del som lot seg skremme. Fra landet ellers meldes at man ikke har gitt etter for truslene. Det er en skam at Bergen skal svikte! Skal lærernes og prestenes kamp være forgjeves?

I Skien har det vært store uroligheter. Det begynte 2.pinsedag. Det var stå kö utenfor en kino da to tyske soldater med "damer" trengte seg frem og slapp inn foran alle andre. Det ble piping og köen opplöste seg. Utover kv ble det en del bråk. En ukes tid senere var det igjen leven. En kafé "Kaffistova" ble stengt og bestyrerinnen ble arrestert. Grunnen var at 2 tyske soldater kom inn og satte seg ved et bord hvor det satt 2 norske damer. Disse reiste seg öyeblikkelig og gikk. Ellers var det forskjellig uro som förte til at Terboven, Rediess og Jonas Lie kom med ekstratog til Skien tirsdag 2/6 i kongevognen. 35-40 av byens ledende menn ble arrestert, med Löwenskiold i spissen. De måtte tilbringe natten på våt sagmugg i ridehuset, den följende dag ble noen som var over 60 år löslatt, mens de andre ble ekspedert til Oslo. Blandt de arresterte var det 9 politikonstabler som hadde meldt seg ut av N.S. Brennevins- og tobakkskortene er fratatt alle me undtagelse av medlemmer i N.S. og industri-, jordbruks- og skogsarbeidere. Det ble foretatt "undersökelser" avprivate matlagre som resulterte i en rekke beslaglegelser. Det er dessuten portforbud fra kl. 20 til 5.